

Ószövetségi héber nyelv 7. tantárgyleírás

Az ismeretkör: Héber nyelv – írásmagyarázat gyakorlat

Kredittartománya (max. 12 kr.): összesen 12 kr.

Tantárgyai: 1.) Ószövetségi héber nyelv 5.

2.) Ószövetségi héber nyelv 6.

3.) Ószövetségi héber nyelv 7.

4.) Ószövetségi héber nyelv 8.

(3.) Tantárgy neve: Ószövetségi héber nyelv 7.	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: szabadon választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 50% elmélet, 50% gyakorlat	
A tanóra típusa: szeminárium	
Féléves óraszám:	
nappali: 26	
levelező: 8	
Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők (ha vannak): Tanári magyarázat, óraközi feladatok, hallgatókkal közös megvitatás, értékelés. A kurzusok során, a nyelvi ismeretek mélyülésével egyre inkább előtérbe kerül az eredeti bibliai szövegek feldolgozása, teljes terjedelmű (nem egyszerűsített) szövegek, fejezetek közös, és egyéni tanulmányozása. A hallgatónak szabadon választott rövidebb bibliai szöveget kell lefordítani, értelmezni és prezentálni a többieknek, ami a közös gondolkodást és a nyelvi buktatók együttes felfedezését segíti elő.	
A számonkérés módja: (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy (szummatív szóbeli vizsga)	
A félévet szóbeli vizsga zárja le. A vizsga a félév teljes anyagát lefedi, és alapvetően egy hármas követelményrendszer alapján kell felkészülnie a hallgatónak: 1. Memoriter, vagyis eredeti bibliai szövegek memorizálása, a hetedik félévben a 15. zsoltár. 2. Bibliai szövegolvasás eredetiben (a pontos fejezeteket lásd a témaköröknél) 3. A nyelvtani ismeretek alapos elsajátítása, ami a hetedik félévben az alkalmazásra helyezi a hangsúlyt, tehát csak-egy kiemelt rész ismétlése, gyakorlása és elmélyítése a cél, bibliai szövegek feldolgozása során.	
Az értékelés típusa és módszere: A kurzus teljesítésének alapfeltétele a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 49/A. §-ban rögzített minimum óralátogatási kötelezettség teljesítése. Az értékelés típusa: ötfokozatú, kritériumorientált értékelés.	
A szóbeli vizsga értékelése:	
Jeles (5): A hallgató jól elsajátította a féléves tananyagot, biztosan épít az első hat félév anyagára, pontosan ismeri és alkalmazni tudja a megtanult grammatikát, magabiztosan használja a többszáz szavas szókincsét. Könnyen tájékozódik a Héber Biblia szövegében, képes lefordítani kijelölt bibliai verseket vagy rövidebb szövegrészeket, és teljesíti a félév gyakorlati követelményeit.	
Jeles (4): A hallgató alapvetően tisztában van a féléves tananyaggal, tudását képes alkalmazni, ugyanakkor tudásában és annak alkalmazásában vannak kisebb hiányosságok.	
Közepes (3): A hallgató csak részben tudta elsajátítani a féléves tananyagot. Mind tudásában, mind annak alkalmazásában jelentősebb hiányosságai vannak.	

Elégséges (2): A hallgató tudásában alapvető hiányosságok vannak, nem tudja megkülönböztetni a szófaji jellemzőket és igei alakokat kontextusban, és nem tudja megfelelően értelmezni a Héber Biblia alapvető, szövegközi jellemzőit.

Elégtelen (1): A hallgató tudásában olyan szintű hiányosságok vannak, ami nem teszi lehetővé, hogy a kurzust teljesítettnek tekintse, további ismeretek nem építhetők a megszerzett tudására. A kötelező memoritert sem tudja elmondani.

Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó **további (sajátos) módok (ha vannak):** A gyakorlati jegybe a hallgatók félévközi munkája és teljesítménye is beleszámít.

A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): 7-8. félév

Előtanulmányi feltételek (ha vannak): Ószövetségi héber nyelv 6.

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása

A kurzus anyaga és célja

A tantárgy utolsó két féléve már célzottan bibliai szövegek elmélyült tanulmányozásáról szól: az eredeti, illetve kontextus szerinti jelentések kiaknázásával a pontos írásmagyarázatot tartjuk szem előtt. A kurzus célja kettős: egyrészt megszilárdítani az első három évben átvett nyelvtani ismereteket, aktívan alkalmazni a szókincset, másrészt nagyobb terjedelmű, autentikus bibliai szövegek olvasása, elemzése, ami lehetővé teszi a (a nyelvi alapokon álló) pontos írásmagyarázatot. A hetedik félév végére a hallgató magabiztosan olvas és preparál eredeti héber bibliai szövegeket, és kb. 1000 szavas aktív héber szókincssel bír. A nyelvtani témakörhöz kapcsolódó gyakorlati feladatok folyamatos megoldásáról áttevődik a hangsúly a nem egyszerűsített nyelvi struktúrák tanulmányozására, a Héber Biblia szövegeinek önálló magyarrá fordítására és értelmezésére.

Témakörök:

A következő fejezetek együttes és önálló feldolgozása a Héber Bibliából:

1. Genézis 49. fejezet
 2. Leviticus 17. fejezet
 3. Numeri 24. fejezet
 4. Deuteronomium 32. fejezet
 5. Zakariás 9. fejezet
 6. Zsoltárok 75
 7. Zsoltárok 90
 8. Zsoltárok 91
 9. Zsoltárok 100
 10. Zsoltárok 111
 11. Zsoltárok 121
 12. Szabadon választott bibliai fejezet(ek) prezentálása értelmezéssel
- A félév során feldolgozzuk a héber nyelvű Újszövetség néhány fejezetét is.

A **2-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, esetleg oldalak), ISBN)

Forrás

- *Biblia Hebraica Stuttgartensia*, 4. kiadás, Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart, 1997.
ISBN 9781598561630
- *Torah, Prophets, Writings Massoretic Text according to Jacob ben Chayim and C.D. Ginsburg with 4284 textual notes, based on the massorah, ancient editions and targumim* 2005,
<http://www.bibles.org.uk>

Kötelező irodalom

- Weingreen, Jacob: *A Practical Grammar for Biblical Hebrew*. Oxford, Oxford University Press, 1959. ISBN 9780198154228

Ajánlott irodalom

- Egeresi, László Sándor: *A bibliai héber nyelv tankönyve*. Budapest, Új Mandátum könyvkiadó, 2009.
ISBN 9789639808621
- Gesenius, Wilhelm: *Gesenius' Hebrew Grammar*. (Edited and Enlarged by E. Kautzsch), Mineola, New York, Dover Publications, 2006. ISBN 9780486443447

Szótár

- Gesenius' *Hebrew and Chaldee Lexicon to the Old Testament*. Grand Rapids, Michigan, 1982. ISBN 0802880290
- Árus Lajos: *Ószövetségi héber-magyar szómagyarázat 1. rész (Mózes öt könyve)*. Budapest-Gödöllő, Iránytű Kiadó, 1996. ISBN 963905500X
- Stricker Simon, *Héber-magyar bibliai szótár*, Országos Rabbiképző Intézet, Budapest, 1999. ISBN 9630365464

Konkordancia

- Lisowsky, Gerhard, *Konkordanz zum hebräischen Alten Testament*, Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart, 1993. ISBN nélkül

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség* stb., *KKK 7. pont*) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása (magában foglalja)

- A bibliai héber nyelv alapfokú ismeretét, ezen belül az alapvető héber grammatika teljes, átfogó ismeretét, illetve egy kb. 1000 szavas szókincs aktív használatát.

b) képességei

- Képes a pontos szövegolvasásra- és értelmezésre,
- a gyakorlatok fordításán túl, képes a kijelölt bibliai szövegek önálló feldolgozása héber szótárak segítségével.
- Képes a Héber Biblia részeinek önálló, pontos fordítására.
- Képes a szakterületéhez tartozó szakirodalom feltárására, értelmezésére és önálló feldolgozására.
- Képes az informatikai ismeretek felhasználói szintű alkalmazására,
- Képes tudása és képességei önálló továbbfejlesztésére.

c) attitűdje

- Folytonosan fejleszti saját tudását és keresi tudása gyakorlati megvalósításának lehetőségeit.

d) autonómiája és felelőssége

- Autonóm személyiség, a csoport többi tagjával együttműködve képes részt venni a közös feladatok megoldásában.

Tantárgy felelőse (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Kovács Zoltán tudományos munkatárs**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (*név, beosztás, tud. fokozat*): **Bödör Zoltán mesteroktató**